

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT EN DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIEN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van decreet over het invoeren van een recht van voorkoop voor roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang en tot wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 wat betreft de bescherming van topstukken beschermd door de monumentenwetgeving
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

- Met dit voorontwerp van decreet wordt een voorkooprecht voor de Vlaamse Gemeenschap ingevoerd bij de openbare verkoop van topstukken in de zin van het Topstukkendecreet.

Het voorkooprecht wordt uitgevoerd aan de prijs van het laatste bod.
- Tevens wordt met dit voorontwerp van decreet het Topstukkendecreet van toepassing gemaakt voor toelatingen en subsidiëring van fysische ingrepen op topstukken in monumenten beschermd door het Onroerenderfgoeddecreet.
- Met dit voorontwerp van decreet worden tevens bepalingen ingevoerd voor wat betreft gegevensverwerking in uitvoering van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

- De Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsopmaak.2023 (BBT) Cultuur vermeldt volgende doelstellingen:

SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd cultuurbeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends

OD A.2.2 “Beleidskader en instrumentarium afstemmen op de huidige ontwikkelingen en tendensen” het volgende:

“Tevens werk ik verder aan een decreet tot invoering van een voorkooprecht voor belangrijke cultuurgoederen bij publieke veilingen.”

OD A.2.4 “Een sterk partnerschap realiseren met andere beleidsdomeinen, sectorspelers en middenveld” het volgende:

“Samen met mijn collega bevoegd voor Onroerend erfgoed bereid ik in 2023 een (voor)ontwerp van decreet voor om de procedure te verbeteren voor toelatingen en subsidiëring van fysieke ingrepen bij Topstukken van de Topstukkenlijst die tevens beschermd zijn door het Onroerenderfgoeddecreet.”

- De Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsopmaak.2023 (BBT) Onroerend Erfgoed vermeldt volgende doelstellingen:

SD: ‘Iedereen koester het onroerend erfgoed als evident en integraal deel van onze leefomgeving, cultuur, identiteit en natie’

OD: ‘De zorg voor het onroerend erfgoed is het resultaat van actieve samenwerking’

“Het voorbije jaar onderzochten het agentschap Onroerend Erfgoed en het departement CJM de regelgeving en procedures voor topstukken en als onroerend erfgoed beschermde cultuurgoederen, met het oog op een betere afstemming. De entiteiten kwamen tot de conclusie dat de beste oplossing is om een éénduidige regeling uit te werken in het Topstukkendecreet. In 2023 resulteert dit in de (voorbereiding van de) opstart van een regelgevingstraject.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/60 dat verleend werd op 16 maart 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

2.1. Probleemstelling en omgevingsanalyse

- Het huidige Topstukkendecreet (Decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang) voorziet bij vervreemding van topstukken niet in een voorkooprecht ten gunste van de Vlaamse Overheid. Het is wenselijk om, naar analogie met de geldende regelgeving in de Franse Gemeenschap en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en naar voorbeeld van de Franse regeling tot voorkooprecht de mogelijkheid tot voorkoop van topstukken bij een openbare verkoop ook in Vlaanderen in te voeren.

- Bij de opstelling van het Topstukkendecreet in 2003 werd ervoor gekozen om zowel roerende goederen als roerende goederen die onroerend zijn door bestemming op te nemen in de Topstukkenlijst. Voor topstukken die in monumenten bewaard worden en ook mee beschermd worden door het Onroerenderfgoeddecreet leidt dit tot een dubbele bescherming. Deze dubbele bescherming schept onduidelijkheid bij de eigenaars en beheerders over de bevoegdheden en subsidies van de respectieve overheidsinstanties.

Vandaar dat dit voorontwerp van decreet voorstelt om naar de toekomst toe de toelatingen tot en de subsidiëring van fysische ingrepen op topstukken maximaal te regelen via het Topstukkendecreet.

- Het Topstukkendecreet dateert uit 2003. De huidige bepalingen van het Topstukkendecreet zijn niet meer in overeenstemming met de bescherming zoals die voorzien wordt in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (EU) van 14 april 2016.

2.2. Beleidsmaatregelen en Doelstellingen

Dit voorontwerp vereenvoudigt de samenloop van de beschermingsregelingen die voor topstukken gelden. Hierdoor wordt de regeling inzake het verlenen van toelatingen tot en van subsidies voor fysische ingrepen op topstukken voor de eigenaars en beheerders duidelijker en eenvoudiger.

Dit voorontwerp voert een voorkooprecht in voor de Vlaamse Gemeenschap bij de openbare verkoop van topstukken. Een dergelijk voorkooprecht laat de Vlaamse overheid toe om bij publieke veiling van topstukken deze te verwerven om zo deze topstukken in Vlaanderen te behouden en tot verrijking van de publieke collecties in Vlaanderen.

Dit voorontwerp actualiseert het Topstukkendecreet voor wat betreft de bescherming van de privégegevens die in uitvoering van het Topstukkendecreet worden bijgehouden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de bijgevoegde memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Aankopen van topstukken en subsidies voor fysieke ingrepen op topstukken worden aangerekend op het Topstukkenfonds en kunnen worden opgevangen binnen de huidige toelage (HBO-1HCA5CY-IS).

De Inspectie van Financiën gaf advies op 7 april 2023.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 31 mei 2023.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na het inwinnen van de adviezen van de Topstukkenraad, SARC, VTC en de GBA zal de bevoegde minister beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de principieel goedgekeurde tekst. Indien nodig zal het voorontwerp van decreet voor een tweede principieële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principieële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van decreet en aan de bijbehorende memorie van toelichting;

2° de Vlaams minister, bevoegd voor de cultuur,;

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Gegevensbeschermingsautoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens (GBA), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen;

2.4. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Topstukkenraad (Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

2.5. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.6. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Matthias DIEPENDAELE